

Polia objektov

Pojmy zavedené v 6. prednáške₍₁₎

- Skupiny objektov – kontajnery
 - ArrayList
- Generické triedy
- Cyklus
 - for-each
 - while
- Anonymné objekty

Ciel' prednášky

- Kontajnery – polia
- Obaľovacie triedy
- Cyklus for
- Diagramy UML pre cykly
- príklad: Štatistika pripojení

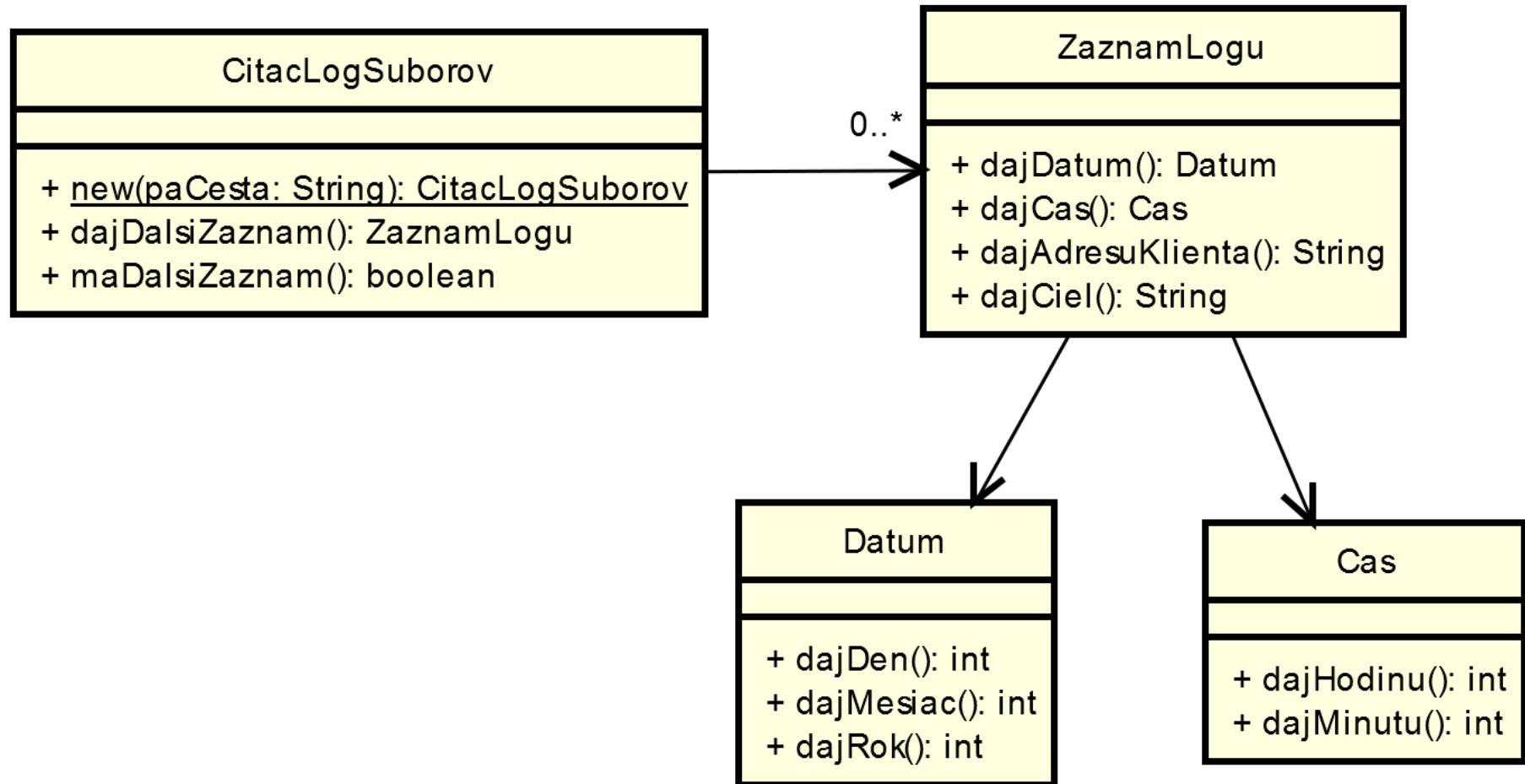
Štatistika pripojení na web server

- web server eviduje intenzitu pripájania
- pre každé pripojenie zaznamenáva
 - dátum a čas v tvare päťice celých čísel
 - rok mesiac deň hodina minúta
 - klient (adresa počítača)
 - adresa požiadavky
- máme k dispozícii súbor záznamov weblog.txt
- úloha – vytvoriť štatistiku pripojení podľa hodín (bez ohľadu na deň)

Log súbor

2010 09 01 07 45	166.254.109.216	/spravicky/16488
2010 09 01 08 40	173.137.190.129	/clanky/16763
2010 09 01 09 00	215.145.186.231	/clanky/7717
2010 09 01 09 50	190.232.201.202	/spravicky/43318
2010 09 01 10 04	109.97.94.95	/clanky/16189
2010 09 01 10 27	229.249.211.233	/clanky/13231
2010 09 01 10 59	165.246.158.207	/clanky/17016
2010 09 01 11 02	197.229.220.190	/clanky/22915
2010 09 01 11 04	217.220.209.238	/spravicky/13879
2010 09 01 11 06	85.128.39.62	/spravicky/13541
2010 09 01 11 35	186.246.148.205	/spravicky/23875
2010 09 01 11 40	244.162.121.146	/spravicky/49726
2010 09 01 11 44	109.97.94.95	/spravicky/38129
2010 09 01 11 45	96.201.235.232	/spravicky/42464
2010 09 01 11 49	180.184.204.217	/clanky/17001
2010 09 01 11 53	238.239.163.111	/clanky/6111

Práca s log súborom – rozhrania

Analýza

- potrebujeme ukladať údaje pre hodiny 0-23
 - počet požiadaviek v danú hodinu
- kontajner – ArrayList
 - prvky: celé čísla

Chyba pri vytváraní kontajnera

The screenshot shows a Java application window titled "AnalyzatorLogSuboru". The menu bar includes "Class", "Edit", "Tools", and "Options". The toolbar contains buttons for "Compile", "Undo", "Cut", "Copy", "Paste", "Find...", and "Close". A dropdown menu labeled "Source Code" is open. The main code editor displays the following Java code:

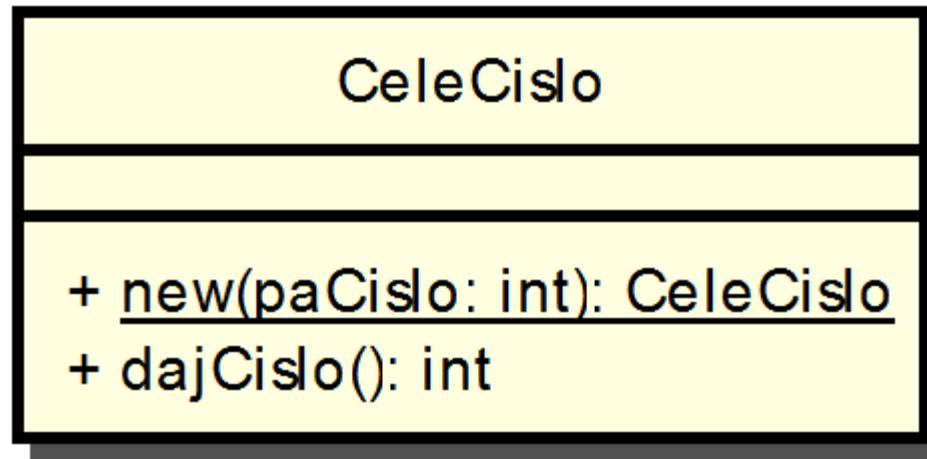
```
1 import java.util.ArrayList;
2
3 public class AnalyzatorLogSuboru
4 {
5     private ArrayList<int> aHodinovePocty;
6     private CitacLogSuboru aCitac;
7
8     public AnalyzatorLogSuboru(String paCesta)
9     {
10         aHodinovePocty = new ArrayList<int>(24);
11     }
12 }
```

A yellow highlight covers the line "private ArrayList<int> aHodinovePocty;". The status bar at the bottom shows the error message: "unexpected type found : int required: reference".

Problém s vytváraním kontajnera

- typ prvkov ArrayList – objektový typ
- naše prvky – čísla – primitívny typ
- riešenie – obalovacie triedy

Obal'ovacia trieda CeleCislo

Použitie obalovacej triedy

```
ArrayList<CeleCislo> cc = new ArrayList<CeleCislo>();  
cc.add(new CeleCislo(5));
```

// Vypíše 5

```
System.out.println(cc.get(0).dajCislo());
```

Obalovacie triedy v jazyku Java

primitívny typ	obaľovacia trieda
byte	Byte
short	Short
int	Integer
long	Long
float	Float
double	Double
char	Character
boolean	Boolean

Použitie štandardnej obalovacej triedy

```
int celeInt = 15;
```

```
Integer obaleneCislo = new Integer(celeInt);
```

```
int druheCeleInt = obaleneCislo.intValue();
```

Automatické konverzie

- typová kompatibilita
 - primitívny typ \leftrightarrow obalovacia trieda
- boxing
 - prevod primitívneho typu na objektový
- unboxing
 - prevod objektového typu na primitívny

Boxing/unboxing

```
int celeInt = 15;
```

```
Integer obaleneCislo = celeInt;
```

```
int druheCeleInt = obaleneCislo;
```

```
obaleneCislo = obaleneCislo + 1;
```

Obalovacia trieda a ArrayList

```
ArrayList<Integer> cisla = new ArrayList<Integer>();
```

```
cisla.add(15);
```

```
cisla.add(cislo);
```

Analýza

- `ArrayList<Integer>` – kontajner na čísla
- hodiny 0 až 23 – 24 prvkov
- začiatočná hodnota každého prvku – 0
- vkladanie v cykle

AnalyzatorLogSuboru – rozhranie

AnalyzatorLogSuboru

- + new(paCesta: String): AnalyzatorLogSuboru
- + analyzujData(): void
- + vytlačHodinovePocty(): void

Vnútorný pohľad

AnalyzatorLogSuboru

- aHodinovePocty: ArrayList<Integer>
- aCitac: CitacLogSuboru

- + AnalyzatorLogSuboru(paCesta: String)
- + analyzujData(): void
- + vytlacHodinovePocty(): void

Trieda AnalyzatorLogSuboru

```
import java.util.ArrayList;  
  
public class AnalyzatorLogSuboru  
{  
    private ArrayList<Integer> aHodinovePocty;  
    private CitacLogSuboru aCitac;  
    ...  
}
```

AnalyzatorLogSuboru – konštruktor₍₁₎

```
public AnalyzatorLogSuboru(String paCesta)
{
    aCitac = new CitacLogSuboru(paCesta);
    aHodinovePocty = new ArrayList<Integer>();
    ...
}
```

AnalyzatorLogSuboru – konštruktor₍₂₎

```
// inicializacia  
int i = 0;  
while (i < 24) {  
    aHodinovePocty.add(0);  
    i++;  
}
```

Cyklus for

- ďalší z cyklov
- pravidlo:
 - inicializuj premennú cyklu na zadanú hodnotu
 - vykonávaj kým platí podmienka
 - príkazy tela cyklu
 - príkaz kroku

```
for (inicializácia; podmienka; krok) {  
    // telo cyklu  
}
```

Cyklus for – inicializácia

```
for (int i = 0; i < 24; i++) {  
    // telo cyklu  
}
```

- deklarácia a inicializácia premennej cyklu
- TypPrvku premennaCyklu = zaciatocnaHodnota
- zaciatocnaHodnota -> ľubovoľný výraz

Cyklus for – podmienka

```
for (int i = 0; i < 24; i++) {  
    // telo cyklu  
}
```

- relačný výraz
- všeobecne – logický výraz
- podmienka skončenia cyklu
 - false – cyklus končí

Cyklus for – krok

```
for (int i = 0; i < 24; i++) {  
    // telo cyklu  
}
```

- príkaz, ktorým meníme premennú cyklu

Operátor ++

premenna ++;

- je ekvivalentné

premenna = premenna + 1;

- operátor inkrementácie – zväčšenia
- aplikovateľný na všetky číselné typy

Operátor --

premenna --;

- je ekvivalentné

premenna = premenna - 1;

- operátor dekrementácie – zmenšenia
- aplikovateľný na všetky číselné typy

Cyklus for a operátor ++

```
for (int i = 0; i < 24; i++) {  
    // telo cyklu  
}
```

- je ekvivalent

```
for (int i = 0; i < 24; i = i + 1) {  
    // telo cyklu  
}
```

Cyklus for – ekvivalent cyklu while

```
for (int i = 0; i < 24; i++) {  
    aHodinovePocty.add(0);  
}
```

- je ekvivalent

```
int i = 0;  
while (i < 24) {  
    aHodinovePocty.add(0);  
    i++;  
}
```

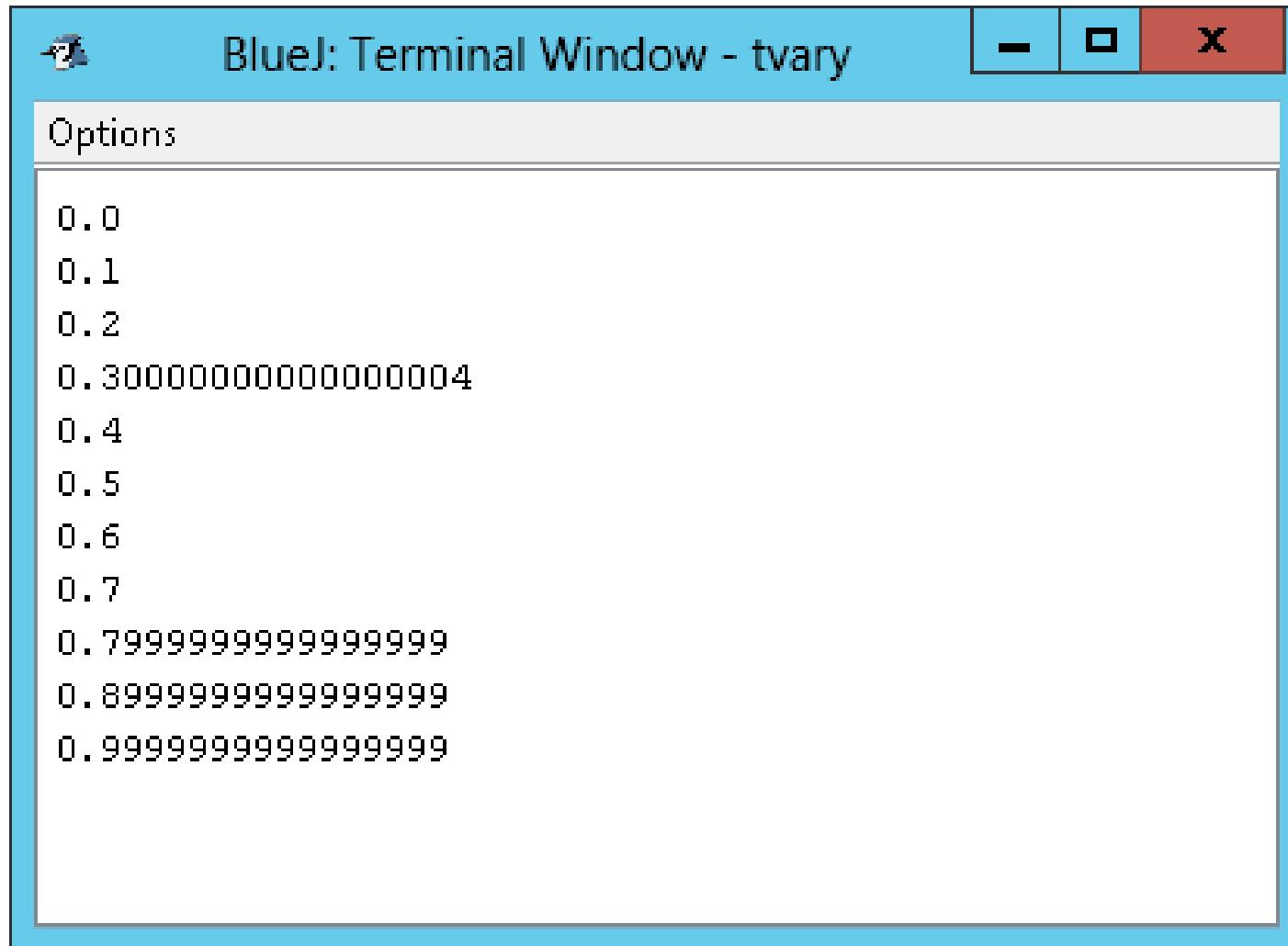
Cyklus for a double₍₁₎

- aký bude výstup?

```
for (double i = 0; i < 1; i = i + 0.1) {  
    System.out.println(i);  
}
```

- POZOR !!!

Cyklus for a double₍₂₎

AnalyzatorLogSuboru – konštruktor

```
public AnalyzatorLogSuboru(String paCesta)
{
    aCitac = new CitacLogSuboru(paCesta);
    aHodinovePocty = new ArrayList<Integer>();

    for (int i = 0; i < 24; i++) {
        aHodinovePocty.add(0);
    }
}
```

AnalyzatorLogSuboru – analyzujData

```
public void analyzujData()
```

```
{
```

```
    while (aCitac.maDalsiZaznam()) {
```

```
        ZaznamLogu zaznam = aCitac.dajDalsiZaznam();
```

```
        Cas cas = zaznam.dajCas();
```

```
        int hodina = cas.dajHodinu();
```

```
        int pocet = aHodinovePocty.get(hodina) + 1;
```

```
        aHodinovePocty.set(hodina, pocet);
```

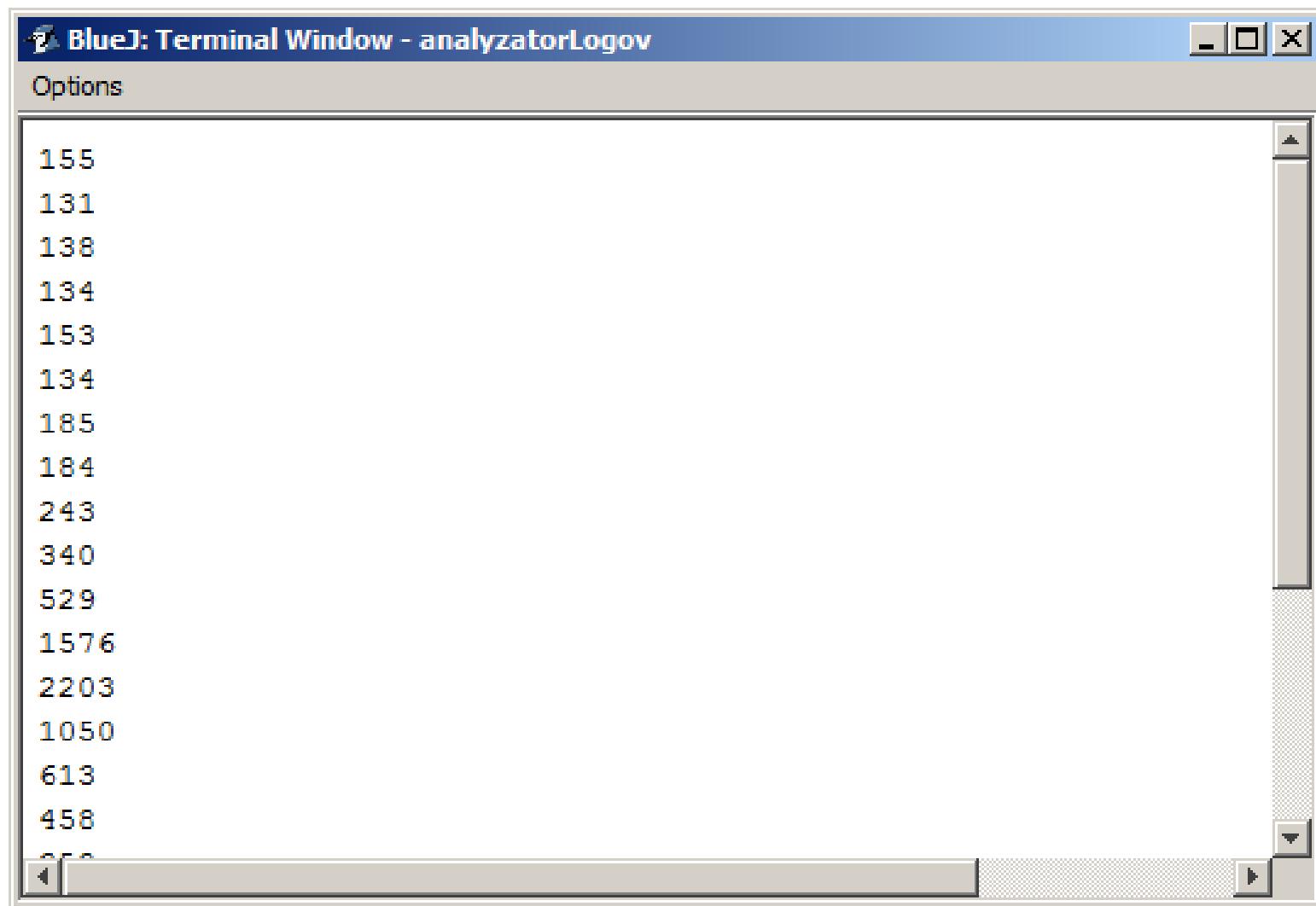
```
}
```

```
}
```

Metóda vytlacHodinovePocty

```
public void vytlacHodinovePocty()
{
    for (Integer pocet : aHodinovePocty) {
        System.out.println(pocet);
    }
}
```

Výstup

The screenshot shows a terminal window titled "BlueJ: Terminal Window - analyzatorLogov". The window contains a list of numerical values, likely output from a program. The values are:

```
155
131
138
134
153
134
185
184
243
340
529
1576
2203
1050
613
458
252
```

Požadovaný výstup

The screenshot shows a terminal window titled "BlueJ: Terminal Window - analyzatorLogov". The window contains a list of 16 numbers, each preceded by a colon and a space. The numbers are: 0: 155, 1: 131, 2: 138, 3: 134, 4: 153, 5: 134, 6: 185, 7: 184, 8: 243, 9: 340, 10: 529, 11: 1576, 12: 2203, 13: 1050, 14: 613, 15: 458, and 16: 268. The window has standard operating system window controls (minimize, maximize, close) at the top right and scroll bars on the right side.

```
0: 155
1: 131
2: 138
3: 134
4: 153
5: 134
6: 185
7: 184
8: 243
9: 340
10: 529
11: 1576
12: 2203
13: 1050
14: 613
15: 458
16: 268
```

Tlač s hodinami

```
public void vytlacHodinovePocty()  
{  
    int hodina = 0;  
    for (Integer pocet : aHodinovePocty) {  
        String riadok = hodina + ":" + pocet;  
        System.out.println(riadok);  
        hodina++;  
    }  
}
```

Tlač s hodinami pomocou cyklu for

```
public void vytlacHodinovePocty()
{
    for (int hodina = 0; hodina < 24; hodina++) {
        String riadok = hodina + ":" +
                        aHodinovePocty.get(hodina);
        System.out.println(riadok);
    }
}
```

Kontejnery s fixným počtom prvkov

- Diár – príklad na použitie kontejnerov s premenlivým počtom prvkov
 - zmena počtu prvkov v priebehu životného cyklu
- existujú situácie, keď sa počet prvkov nemení
 - počet hodín dňa je konštantný
- kontejnery pre takéto situácie – polia
 - iná syntax – historické dôvody
 - pole – najstarší kontejner

Pole ako kontajner – rovnaké vlastnosti

- pole – objektový typ – referencia na pole
- hodnota null – aj pre pole
- práca s poľom ako celkom – referencia na pole
- môže obsahovať ľubovoľný typ prvkov

Pole ako kontajner – odlišné vlastnosti

- definícia poľa
- vytvorenie poľa
- prístup k prvkom
- nie je generický typ

Java – definícia pol'a

`typPrvkov[] menoPola;`

- typ prvkov – ľubovoľný primitívny alebo objektový typ
- príklady:

`int[] pocetPristupov;`

`AutomatMHD[] automaty;`

Java – vytvorenie pola

```
menoPola = new typPrvkov[pocetPrvkov];
```

- správa new – špecifická forma
- prvky sú inicializované na hodnotu 0
- príklady:

```
pocetPristupov = new int[24];
```

```
automaty = new AutomatMHD[2];
```

Java – definícia a vytvorenie pola

```
typPrvkov[] menoPola = new typPrvkov[pocetPrvkov];
```

- spojenie definície a inicializácie do jedného príkazu
- príklady:

```
int[] pocetPristupov = new int[24];
```

```
AutomatMHD[] automaty = new AutomatMHD[2];
```

Inicializácia poľa vymenovaním prvkov

```
typPrvkov[] menoPola = {zoznamPrvkov};
```

- zoznamPrvkov – čiarkou oddelený zoznam prvkov vytváraného poľa
- príklady:

```
int[] pocetPristupov = {1, 2, 5, 10, 20, 50};  
AutomatMHD[] automaty = {ulSmrekova, ulPolna};  
AutomatMHD[] automaty = {  
    new AutomatMHD(50), new AutomatMHD(20)  
};
```

Java – prístup k prvkom poľa₍₁₎

- pomenovanie prvkov – meno poľa + index
 - premenná

```
menoPola[indexPrvku]
```

- $0 \leq \text{index prvku} < \text{počet prvkov}$
- prvek poľa – premenná
- operácie – pravidlá pre typ prvkov
- index – celočíselný aritmetický výraz

Java – prístup k prvkom pol'a₍₂₎

- príklad zápis do poľa:

```
pocetPristupov[0] = 5;  
automaty[0] = new Automat(50);
```

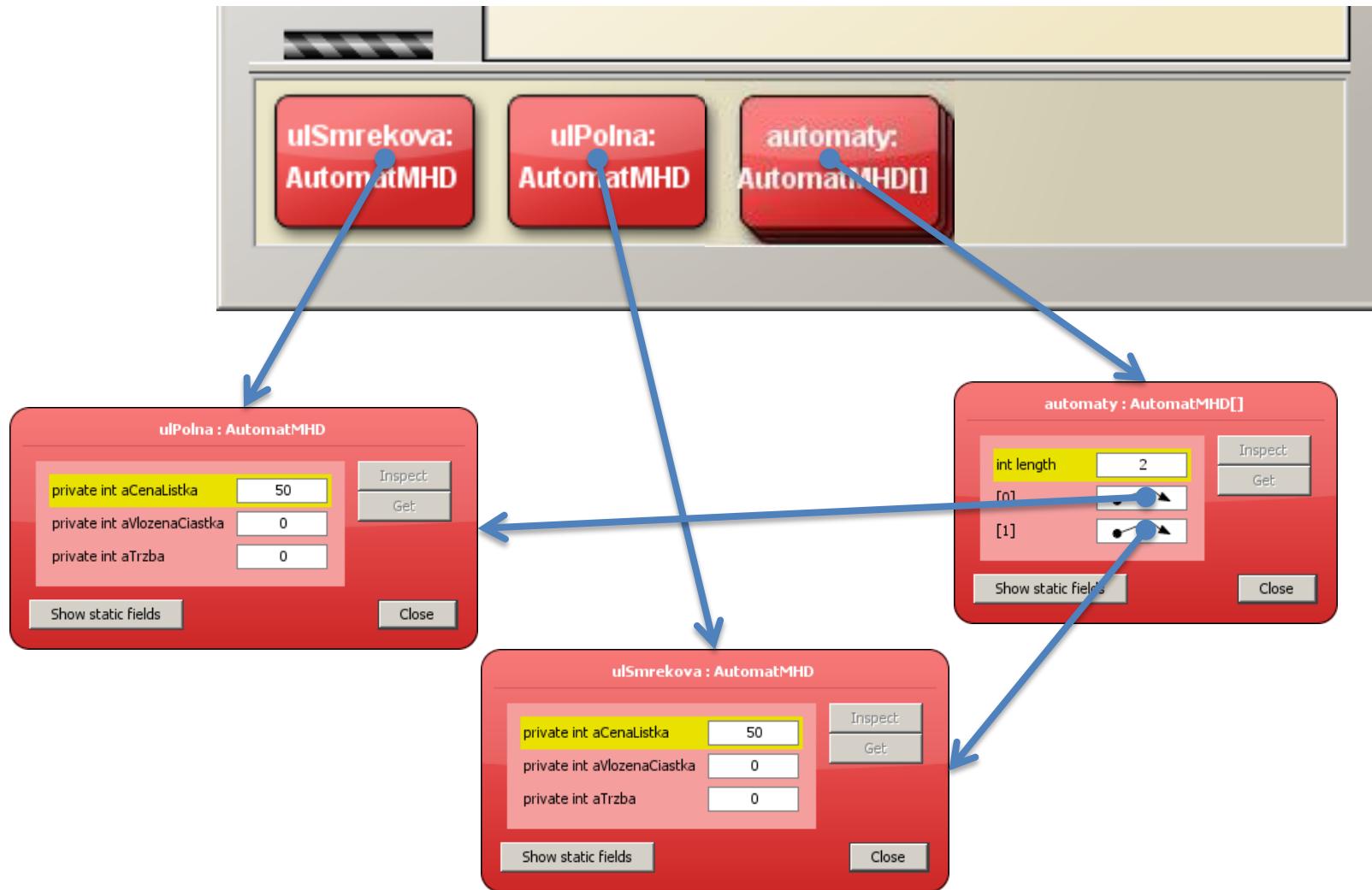
- príklad čítanie z poľa:

```
System.out.println(pocetPristupov[0]);  
automaty[0].vytlacListok();
```

- príklad kombinovaný:

```
pocetPristupov[0]++;
```

Prvky pol'a ako premenné

`AutomatMHD[] automaty = {ulSmrekova, ulPolna};`

Java – pole a cyklus for

- dĺžka poľa = počet prvkov

menoPola.length

- výsledok – int

```
for (int i = 0; i < zoznam.length; i++) {  
    System.out.println(i + ": " + zoznam[i]);  
}
```

Java – pole a cyklus foreach

- pole je možné prechádzať cyklom foreach

```
for (int prvok : zoznam) {  
    System.out.println(prvok);  
}
```

Java – pole

- relačné operátory == a !=
 - porovnanie referencií
- príkaz priradenia
 - priradenie referencie, nie kópia všetkých prvkov poľa

```
int[] poleDruhe = pole;  
pole[1] = 5; // !!! zmenia sa obe polia
```

Trieda AnalyzatorLogSuboru

```
public class AnalyzatorLogSuboru
```

```
{
```

```
    private int[] aHodinovePocety;
```

```
    private CitacLogSuboru aCitac;
```

```
...
```

```
}
```

AnalyzatorLogSuboru – konštruktor

```
public AnalyzatorLogSuboru(String paCesta)
{
    aHodinovePocty = new int[24];
    aCitac = new CitacLogSuboru(paCesta);
}
```

AnalyzatorLogSuboru – analyzujData

```
public void analyzujData()
{
    while (aCitac.maDalsiZaznam()) {
        ZaznamLogu zaznam = aCitac.dajDalsiZaznam();
        Cas cas = zaznam.dajCas();
        int hodina = cas.dajHodinu();
        aHodinovePocty[hodina]++;
    }
}
```

Typy a polia

- definícia premennej

`typPremennej nazovPremennej`

- návratová hodnota

`typ nazovMetody(parametre)`

- typy
 - primitívne – int, float, boolean, ...
 - objektové – názov triedy: String
 - objektové – polia: typPrvku[]: int[], String[]

Pole a prvok pol'a

```
int[] mince = {1, 2, 5, 10, 20, 50};
```

```
AutomatMHD[] automaty = {ulSmrekova, ulPolna};
```

- int[] – int
 - mince – mince[3]
- AutomatMHD[] – AutomatMHD
 - automaty – automaty[1]
 - ulPolna – automaty
 - ulPolna – automaty[1]

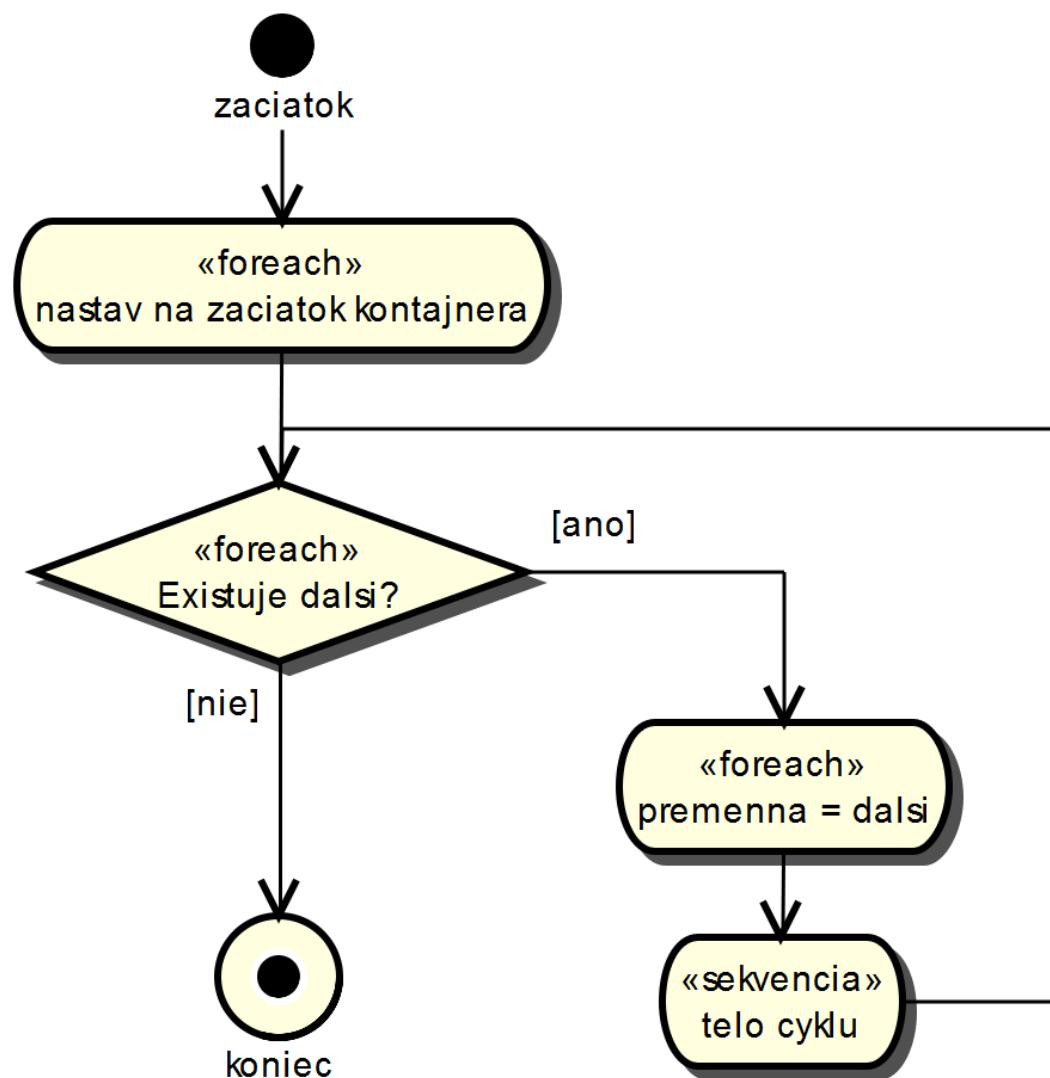
Cykly v UML

- Algoritmy – Diagramy aktivít
- Cykly
 - Žiadny špeciálny zápis
 - Modelovanie pomocou podmienky
 - Typ cyklu – stereotyp

Cyklus foreach

```
for (TypPrvku premenna : kontajner) {  
    // telo cyklu  
}
```

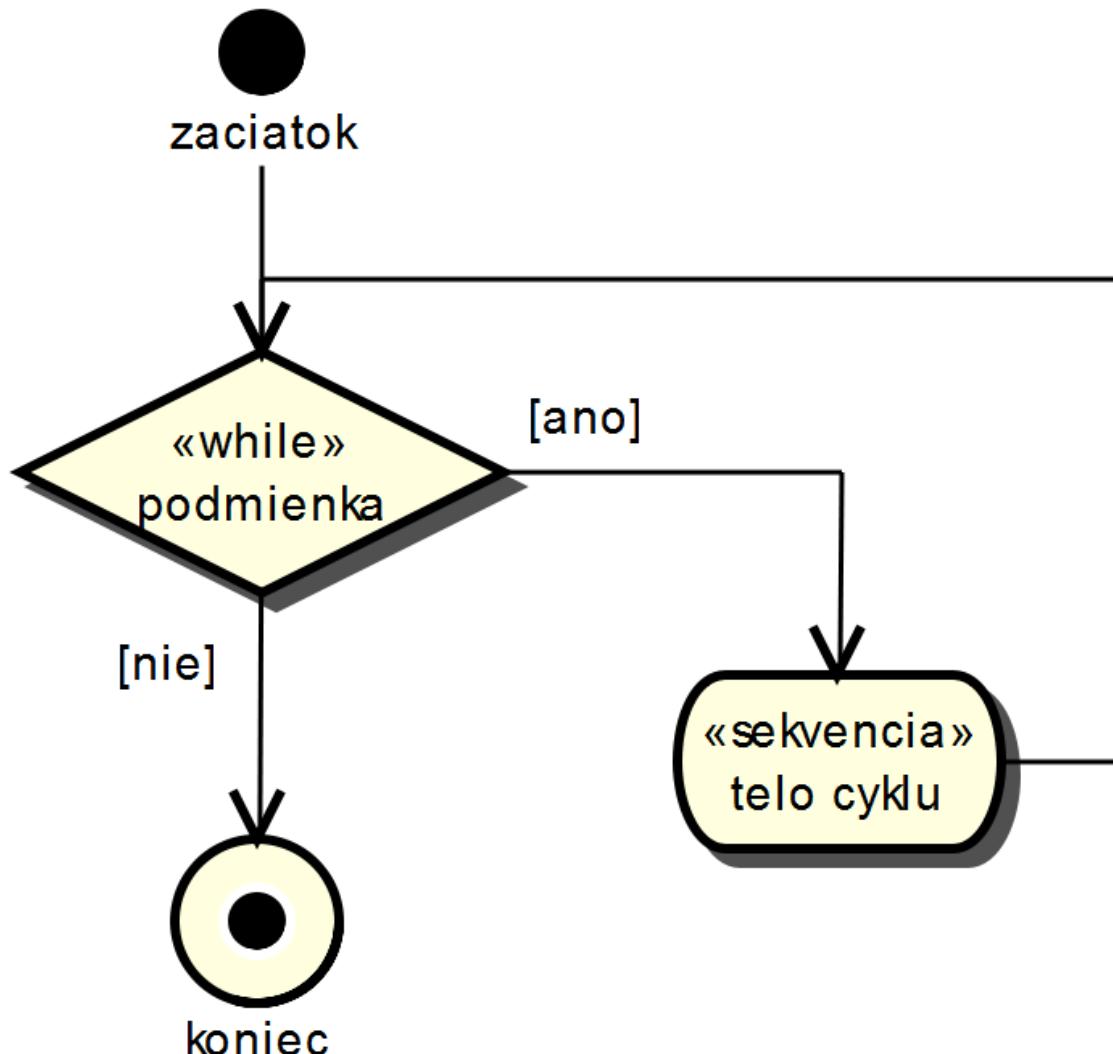
Cyklus foreach v UML

Cyklus while

```
while (podmienka) {  
    // telo cyklu  
}
```

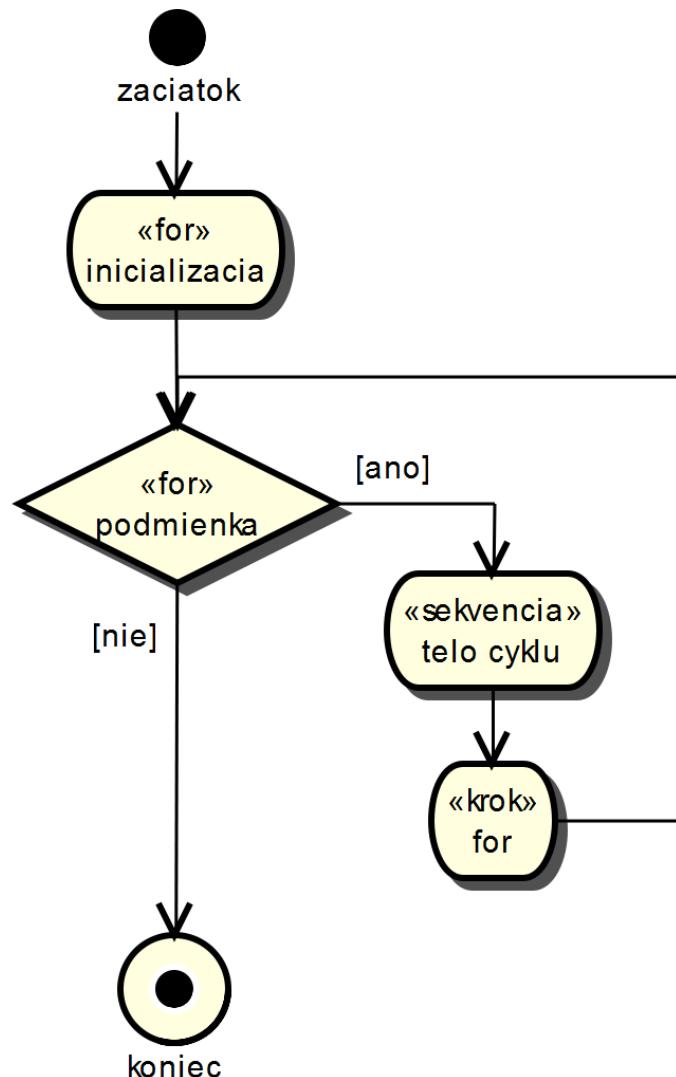
Cyklus while v UML

Cyklus for

```
for ( inicializácia; podmienka; krok ) {  
    // telo cyklu  
}
```

Cyklus for v UML

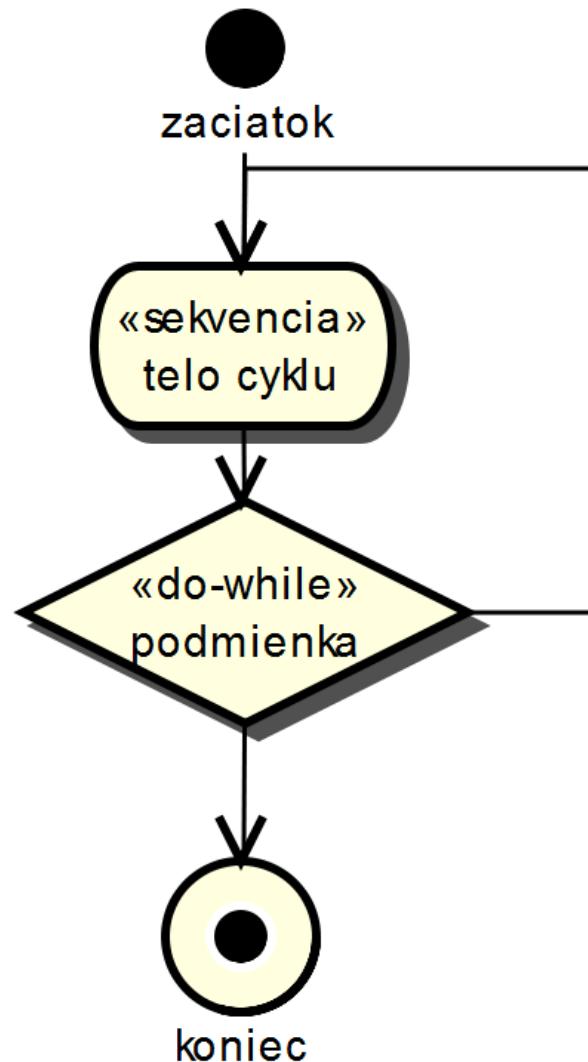

Cyklus do-while

- Ďalší z cyklov
- Pravidlo:
 - vykonávaj kým platí podmienka
 - telo sa vykoná aspoň jeden krát

```
do {  
    // telo cyklu  
} while (podmienka)
```

Cyklus do-while v UML

Vďaka za pozornosť